

Kriterier för tingsrättens uppdragslistor

Riktlinjer

Revisionshistorik

Revision	Datum	Beskrivning	Författare
A	2020-09-29	Uppdaterade kriterier för uppdragslistor	Jon Holgersson

Bakgrund till tingsrättens uppdragslistor

Vem som förordnas av tingsrätten för ett uppdrag, exempelvis offentlig försvarare eller bodelningsförrättare, avgörs i varje fall av den enskilda beslutsfattaren. De personer som förordnas ska vara lämpliga för uppdraget. Tingsrättens huvudsakliga ansvar är att se till att de tilltalades, målsägandenas, barnens och övriga aktörers intressen av att få kvalificerad juridisk hjälp tillgodoses. Det intresset är överordnat juristernas intresse av att få förordnanden.¹

Som ett internt beslutsstöd har tingsrätten listor på personer för olika typer av uppdrag. Det förhållandet att en person inte förekommer på en förordnandelista förhindrar inte att personen ändå förordnas, t.ex. om en part begär det eller om beslutsfattaren i det enskilda fallet bedömer en person lämplig oaktat förekomst på uppdragslistan. Tingsrätten har inte någon lagfäst skyldighet att föra några uppdragslistor. Tingsrättens beslut att föra upp eller av en person från de olika uppdragslistorna utgör inte ett överklagbart beslut.²

För de olika listorna har tingsrätten ställt upp olika krav och kriterier för att listorna ska kunna utgöra ett beslutsstöd.

Anmälan till uppdragslistorna

Den som vill föras upp på någon av uppdragslistorna anmäler detta via tingsrättens hemsida.

Det är upp till anmälaren att visa att denne uppfyller tingsrättens krav och kriterier, såsom relevant utbildning och erfarenhet. Exempel på relevanta erfarenheter är tingsnotarietjänstgöring och tidigare erfarenheter från uppdrag som ombud eller biträde.

Anmälningarna till uppdragslistorna behandlas inte löpande. Som utgångspunkt hanterar tingsrätten inkomna anmälningar om att föras upp på listorna en gång per kvartal.

¹ Se JO-beslut 2014-12-19, dnr 3586-2013, s 6 f.

² Jmf. Högsta Förvaltningsdomstolens avgöranden den 22 juni 2020 i mål 2858–19 och 2859–19

Innan beslut om uppförande bereds domarna på tingsrätten möjlighet att yttra sig över de som anmält sitt intresse. Om synpunkter framkommer som gör att personens lämplighet för aktuell uppdragslista kan ifrågasättas kan det innebära att personen inte förs upp, trots att uppställda formella kriterierna är uppfyllda.

Avförande från uppdragslistorna

De person som inte längre önskar vara uppförd på någon av tingsrättens uppdragslistor har rätt att omedelbart bli avförd.

Kritik från allmänheten, huvudmän, andra myndigheter eller tingsrättens anställda, som gör att en persons lämplighet för en viss uppdragslista kan ifrågasättas, kan innebära att en person avförs från uppdragslistan.³

Innan en person förs av från en uppdragslista ska personen beredas tillfälle att bemöta de synpunkter eller annan information som aktualiserat frågan om avförande.

³ Jmf. Högsta Förvaltningsdomstolens avgöranden den 22 juni 2020 i mål 2858–19 och 2859–19

Krav för samtliga uppdragslistor

För samtliga uppdragslistor gäller följande grundläggande krav:

- Verksamhetsort med mottagningskontor inom Göteborgs tingsrätts domsaga⁴
- Användande av telefon och e-post för snart besked om ett uppdraget kan tas,
- även i övrigt användande av telefon och e-post
- avlagd för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov (tidigare jur. kand).⁵
- Ansvarsförsäkring.

Ändras ovan angivna förutsättningarna i något hänseende ska detta omgående anmälas till tingsrätten. Ändrade kontaktuppgifter ska också anmälas omgående, liksom förhinder att under viss tid åta sig uppdrag.

⁴ Kravet gäller inte för att bli uppsatt som medlare enligt föräldrabalken. Med verksamhetsort avses inte att personen inte får ha verksamhet även på annan ort. Verksamhetsorten ska framgå av advokatsamfundets hemsida och eventuell egen hemsida.

⁵ Detta krav gäller inte medlare enligt föräldrabalken.

Grundläggande kriterier för olika uppdragslistor

Offentlig försvarare:

- Advokat

Målsägandebitråde:

- Advokat eller
- biträdande jurist på advokatbyrå som antingen är tingsmeriterad eller har varit anställd som biträdande jurist vid advokatbyrå under minst 12 månader.

Särskild företrädare för barn:

- Advokat med dokumenterad erfarenhet av arbete med särskild inriktning mot humanjuridik, familjemål eller våld i nära relationer.
- Biträdande jurister på advokatbyråer kan undantagsvis föras upp på listan om de har, för uppdraget, särskilt värdefulla meriter.
- För både advokater och biträdande jurister gäller krav på fem års yrkeserfarenhet som jurist.

Offentlig försvarare med häktningsjour:

- Advokat som innehaft sin advokattitel i minst tre år och
- som förordnas i och har erfarenhet av alla typer av brottmål.
- Visat särskild lämplighet för uppdrag offentlig försvarare⁶

God man enligt FB/ÄktB, rättegångsbiträde, bodelningsförrättare, boutredningsman/skiftesman samt god man enligt samäganderättslagen

- Advokat eller
biträdande jurist på advokatbyrå som antingen är tingsmeriterad eller har varit anställd som biträdande jurist vid advokatbyrå under minst 12 månader.
- Annan jurist⁷ som visat lämplighet för uppdragstypen.

Medlare enligt föräldrabalken

Bedömningen av om någon ska bli uppsatt på denna lista görs av lagmannen i samråd med de domare vid tingsrätten som är ämnesansvariga för indispositiva tvistemål och familjerättsliga ärenden.

Bedömningen görs med utgångspunkt i visad lämplighet för medlingsuppdrag enligt föräldrabalken. Särskilt beaktas erfarenhet av medlingsuppdrag i familjerättsliga frågor, samt relevant utbildning avseende medling inom det familjerättsliga området och genomförande av barnsamtal.

⁶ Vilka advokater som ska ha häktningsjour under ett år beslutas särskilt av lagmannen.

⁷ Jurist som avlagt för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov (tidigare jur. kand)

Principer för tingsrättens användning av uppdragslistorna

Syftet med uppdragslistorna är att uppdragen över tid ska fördelas jämnt mellan de som förekommer på listorna. Om en person förordnas efter begäran av den enskilde räknas inte detta som en fördelning via uppdragslistorna.

Lämplighetsbedömningen avseende varje enskilt uppdrag görs av beslutsfattaren. Det kan innebära att det i mål som exempelvis avser allvarlig, ovanlig eller komplicerad brottslighet samt i mål med unga tilltalade kan förordnas en advokat med särskild erfarenhet oaktat tidigare fördelning.

En beslutsfattare är alltid fri att bedöma att en person inte är lämplig för ett visst uppdrag trots att personen finns upptagen på den aktuella uppdragslistan eller att en person är lämplig trots att denne inte förekommer på listan.